

עמ"י 14038/06/21 - מדינת ישראל נגד לאוניד פורטנוי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"י 14038-06-21 מדינת ישראל נ' פורטנוי

בפני
עוררת
נגד
משיב
כבוד השופטת איריס רבינוביץ ברון
מדינת ישראל
לאוניד פורטנוי
ע"י ב"כ עוה"ד לירון מלכה

החלטה

לפני ערר על החלטת ביהמ"ש השלום בראשל"צ מיום 2.6.21, לבטל את התנאים המגבילים שהוטלו על המשיב.

1. המשיב נחקר בגין עבירות של מתן וקבלת שוחד לגורמים בכירים ברכבת ישראל, משרד הבינוי והשיכון, עיריית טירת הכרמל. עם שחרורו ממעצר נקבעו תנאים מגבילים מכח הוראות סעיף 48(א)(10) לחוק המעצרים במסגרתם נכללה הרחקה ואיסור עיסוק במוסדות רכבת ישראל, עיריית טירת הכרמל ומשרד הבינוי והשיכון, על כלל שלוחותיהם, וזאת למשך 90 יום.

2. העוררת הגישה בקשה להארכת תוקף תנאי השחרור והרחקה.

ביום 2.6.21 התקיים דיון בבקשה, במסגרתו נשמעו טענות ב"כ הצדדים.

בהחלטה נשוא הערר צוין כי ביהמ"ש העליון פסק כי במסגרת הפעלת סעיף 48(א)(10) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996, יש להתאים את תנאי השחרור המגבילים למידותיו של הנאשם ולגלות "יצירתיות" והכל על מנת לצמצם את הפגיעה בזכויות הנאשם ובזכותו להתפרנס בכבוד. עוד צוין ביהמ"ש קמא כי דברים אלה נכונים ביתר שאת בשים לב לחוק יסוד: חופש העיסוק.

בהחלטה פורט כי העורר מושבת מהעבודה מאז חודש פברואר 2021 ונשען, לדבריו, מזה מספר חודשים על קצבת דמי אבטלה מהמל"ל. ביהמ"ש צוין כי הוא מתקשה לקבל את הטענה לפיה העורר משמש כעובד ציבור ברכבת ישראל והפנה לענין זה לחקירת מר רן מנובה, מנכ"ל חברת פרימה נובה. עוד צוין כי במסגרת תנאי השחרור של הקבלן אחמד שתיווי לא נאסר עליו לעבוד עם רכבת ישראל, עיריית טירת הכרמל או משרד הבינוי והשיכון. למעלה מן הנדרש הוסיף, כי לא התרשם שהשבת העורר לעבודה בכוחה לשבש מהלכי משפט, בהינתן העובדה שאיסור יצירת הקשר עם המעורבים הסתיים בשלהי חודש אפריל.

בהחלטה נשוא הערר, שניתנה בתום הדיון, קבע ביהמ"ש כי לא מצא להעתר לבקשה. נקבע כי ההחלטה תיכנס לתוקף ביום 7.6.21, על מנת לאפשר למדינה לשקול הגשת ערר על ההחלטה.

3. ביום 7.6.21 הוגש הערר שבפני. הערר נקבע לדיון ליום 7.6.21 שעה 12:00. ב"כ המשיב ביקשה לדחות את מועד הדיון מאחר ולא יכלה להתייצב באותו מועד. הדיון התקיים ביום 9.6.21.

במהלך הדיון הגיעו הצדדים להסכמה כי לעניין טירת הכרמל ומשרד הבינוי והשיכון, המשיב יורחק מהמשרדים

למחוז צפון, ומעבר לכך, העוררת לא תעמוד על הערר. בהמשך לכך הודיעה ב"כ העוררת כי היא מצמצמת את הערר רק לנושא חזרתו של המשיב לעבודה ברכבת ישראל.

לאחר הדיון, הגישה ב"כ העוררת בקשה למתן הבהרה לתיקון הפרוטוקול והודיעה כי נפלה שגגה בתאור המחוז הרלבנטי במשרד הבינוי והשיכון שממשרדיו יורחק בהתאם להסכמה, ובית המשפט התבקש להבהיר כפי שעלה ממהלך הדיון כי ההרחקה הרלבנטית לצורך ההסכמות בין הצדדים היא מהמחוז שבו נעברו על פי החשד העבירות המיוחסות למשיב, שהוא מחוז חיפה ולא ממחוז צפון. עוד ציינה כי יש להבהיר את הרישום בפרוטוקול שכן העוררת צמצמה את הערר לא רק לעניין המשך התנאים של איסור עיסוק ברכבת ישראל אלא גם של הרחקה מרכבת ישראל.

טענות הצדדים:

4. לטענת העוררת, המדובר בפרשיה רחבת היקף, מסועפת ומורכבת ומרובת חשודים, בה נחקר המשיב בחשד לעבירות שוחד, מרמה, הפרת אמונים, הלבנת הון, רישום כוזב במסמכי תאגיד, עבירות מס ועבירות נוספות. המשיב חשוד, בין היתר, בקבלת שוחד ותיווך לשוחד, כאשר עבירות אלו בוצעו על פי החשד על ידי עובדי ציבור, קבלנים ואחרים, ברכבת ישראל, עיריית טירת הכרמל ובמשרד הבינוי והשיכון.

בכל הנוגע לרכבת ישראל, המשיב שימש כמפקח ברכבת ישאל מטעם חברה חיצונית בשם פרימה נוגה.

העוררת טוענת כי המשיב נמצא בתוך מדרג החשודים כמחולל העבירות בפרשיה. לטענת העוררת, החזרתו של מחולל העבירות למקום בו ביצע את העבירות, גרף כספי מדינה והטה מכרזים כאשר הוא בעמדת כח, בתפקיד משמעותי של מפקח ברכבת ישראל, נוגדת את התכלית המניעתית של החוק לפי סעיף 48 לחוק המעצרים.

העוררת סבורה כי ביהמ"ש שגה באופן שבו ערך את האיזון בין האינטרסים השונים כנדרש על פי הוראות סעיף 48(א)(10) לחוק המעצרים, מבלי לתת את הדעת או מבלי להביא בחשבון את החשש הממשי שהמשך עיסוקו בזירות בהן ביצע את העבירות יביא לסכנה לביטחון הציבור.

העוררת הפנתה לדו"ח חסוי שסומן במ/1 לעניין עוצמת וטיב החשדות המיוחסים למשיב וטענה כי ניתן להתרשם מהאופן בו ניצל לרעה, בין היתר, את מעמדו ותפקידו ברכבת ישראל. עוד ציינה, כי לא מדובר באדם שחטא פעם אחת אלא חוזר ומבצע את אותן עבירות באין מפריע. לאור דפוס זה קיים חשש ממשי שישוּב ויבצע את אותן עבירות. מדובר בעבירות שעל פי החשד בוצעו בעת האחרונה לפני שנעצר ואלמלא היציאה לחקירה גלויה, סביר שהיה ממשיך בביצוען.

באשר לתפקידו כמפקח ברכבת, המשיב פיקח על פרויקטים של בניה וב"כ העוררת הפנתה לתיק החקירה לעניין המשמעות של ההחלטות שקיבל שם. עוד טענה העוררת כי יש לראות במשיב משום עובד ציבור ברכבת.

באשר לעניין המידתיות, נטען כי אין המדובר בבקשה לאיסור עיסוק גורף, המשיב מהנדס ויכול להמשיך בעיסוקו במקומות אחרים. מה גם שבמסגרת הערר צומצמה הבקשה רק לעניין רכבת ישראל. העוררת הפנתה לפסיקה.

באשר לטענה כי הקבלן שתיוו לא הורחק, צוין כי שתיוו עצמו הורחק, אולם לא נאסר על החברה שבבעלותו להמשיך בביצוע הפרויקטים, וזאת על מנת למנוע פגיעה בכל העובדים.

עוד ציינה ב"כ העוררת כי החקירה נמצאת בשלב מתקדם ולהערכתה תסתיים בתוך תקופת 60 הימים והתיק יועבר לעיון הפרקליטות.

5. ב"כ המשיב טענה כי המשיב אינו עובד ציבור. לטענתה, הפסיקה אליה הפנתה ב"כ העוררת אינה רלבנטית שכן שם מדובר היה בעובדי ציבור.

עוד ציינה כי ביהמ"ש קמא מכיר את התיק היטב, ועיין בחומר החקירה בטרם נתן את החלטתו.

המשיב שיתף פעולה לאורך החקירות הארוכות שבהן נחקר.

לטענת ב"כ המשיב, כשהתיק יועבר לפרקליטות יוכחו כי ההר יוליד עכבר ויש לזכור כי עומדת למשיב חזקת החפות.

המשיב אינו מצליח למצוא מקומות עבודה אחרים והוא מתמחה בתחום המסילות. עוד טענה כי בשל הרחקתו מרכבת ישראל, אין באפשרותו להיות מועסק כלל בפרויקטים הקשורים למשרד התחבורה.

ב"כ המשיב טענה כי הקבלן שתיווי, שחשוד אף הוא, לא הורחק וכי מדובר באפליה.

כמו כן תנאי איסור יצירת קשר עם מי מהמעורבים פקעו בחלוף 30 יום, ולכן לא ניתן לטעון, כטענת העוררת, שחזרתו של המשיב למקומות בהם, לפי הנטען, נעברו העבירות, מעורר חשש לשיבוש.

ב"כ המשיב טענה כי ככל שלא יאופשר לו לעבוד כמפקח בפרויקטים ברכבת, חברת פרימה נובה לא תהיה מעוניינת להמשיך ולהעסיק אותו. עוד טענה, כי העבודה שלו תתבצע באתרי הבניה, באישור כתבי כמויות וכי הוא לא ייכנס למשרדים.

לפיכך ביקשה ב"כ המשיב כי הערר יידחה.

דין והכרעה:

6. בהתאם להוראת סעיף 48(א) לחוק המעצרים, ביהמ"ש רשאי לקבוע במסגרת תנאי השחרור, לפרק זמן שימצא לנכון, אף את התנאים הבאים:

"(10) איסור המשך עיסוק הקשור בעבירה, ובכלל זה איסור עבודה במוסד, כאשר מתקיים יסוד סביר לחשש שהמשך העיסוק מהווה סכנה לבטחון הציבור, או עלול להקל על ביצוע עבירה דומה."

לפיכך, ביהמ"ש רשאי להטיל על חשוד איסור לעבוד במוסד כאשר מתקיים יסוד סביר לחשש שהמשך העיסוק מהווה סכנה לבטחון הציבור וכי המשך העיסוק עלול להקל על ביצוע עבירה דומה.

בהתאם לפסיקה, יש לאזן בין החשש לביצוע עבירות באופן דומה, לבין חופש העיסוק של העורר:

"למותר לציין, כי גם בהפעלתה של סמכות זו בית המשפט ישווה לנגד עיניו את הפגיעה הנגרמת לפרנסתו של הנאשם ולחיייו המקצועיים וישקול אותה אל מול עוצמתו של החשש להישנות העבירות ולשיבוש הליכי המשפט, וזאת כדי למנוע פגיעה גדולה מהנדרש..." (ר' בש"פ 2841/13 חדיגה נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים, 6.5.13) פסקה 26).

7. בענייננו, במסגרת הערר הסכימה העוררת לכך שהמשיב יוכל לעסוק בפרויקטים של משרד השיכון והבינוי ושל עיריית טירת הכרמל (בכפוף למגבלות שצוינו). כך שיוכל לעסוק בפרויקטים של הקבלן שתיווי אשר מעוניין להעסיק את המשיב. לפיכך, לא מדובר במצב דברים שבו המשיב לא יוכל לשוב ולהתפרנס ובאפשרותו לשוב לעבודתו אצל הקבלן שתיווי.

8. בכל הנוגע לרצונו לשוב ולעבוד ברכבת, התפקיד שמילא ברכבת כמפקח במסגרת חברת פרימה נובה, הוא תפקיד שבמסגרתו, כפי שפירטה ב"כ המשיב בדיון, המשיב מאשר סכומים לתשלום בהתאם לבדיקות שהוא עורך בשטח.

אמנם ב"כ המשיב טענה כי הוא רק החוליה הראשונה ולאחריו נדרשים אישורים של גורמים נוספים, אולם אין בכך כדי להפחית מהמשמעות שיש לייחס לתפקיד זה ולפוטנציאל הנזק הגלום בו. משעה שחקירה ביחס לחשד לניצול לרעה של מעמדו זה כמפקח ברכבת מצויה בעיצומה, אני סבורה כי יש לקבל את עמדת העוררת כי אין מקום לאפשר למשיב חזרה לאותו מקום לצורך ביצוע אותה עבודה.

המדובר במשיב שעסק בתפקיד זה מול הרכבת, ומול גורמים שונים בה במשך תקופה, ולפי החשד ניצל תפקידו זה לרעה.

בהחלטת בימ"ש קמא צוין כי יש לערוך איזון בין האינטרסים אולם למעשה, לא נותרה מגבלה כלשהי על המשיב בכל הנוגע לעיסוק במקומות שבהם על פי החשד עבר עבירות.

אני סבורה כי מן הראוי היה לערוך איזון במסגרתו ילקח בחשבון אף הסיכון להישנות עבירות, עניין אשר אני סבורה שלא קיבל את המשקל הראוי בהחלטת ביהמ"ש קמא.

כמו כן, העוררת ציינה כי החקירה אמורה להסתיים במהלך תקופת ה- 60 ימים.

9. בכל הנוגע לעיריית טירת הכרמל ולמשרד הבינוי והשיכון, העוררת הודיעה כי איננה עומדת על הערר. עם זאת, בהתאם להסכמת הצדדים, העורר לא יעסוק בפרויקטים נשוא החקירה. עוד הוסכם על הרחקתו מהמשרדים, כמפורט בפרוטוקול. ביחס למשרד הבינוי והשיכון, הגישה העוררת, כאור, בקשה להבהרה ותיקון הפרוטוקול תוך וביקשה כי תינתן הבהרה כי אין המדובר בהרחקה ממחוז צפון אלא ממחוז חיפה (וכן כי היא עומדת על ההרחקה אף מהרכבת). הבקשה נשלחה לתגובת ב"כ המשיב שהתנגדה לבקשה למתן הבהרה ולתיקון הפרוטוקול בטענה כי הסכימה להרחקתו ממחוז צפון ולא נפלה טעות בפרוטוקול הדיון המשקף את שנאמר בו וכי היא עומדת על דחיית הערר על כל חלקיו. בהחלטה מיום 24.6.21 ניתנה לצדדים אפשרות לכתוב בצורה תמציתית התייחסות לתנאי המגביל של הרחקה מהמשרדים של משרד הבינוי והשיכון עד ליום 28.6.21. העוררת הגישה התייחסות ובה ציינה כי נפלה טעות סופר במהלך הדיון שכן במסגרת הפרשיה החדשות נחקרו במחוז חיפה של משרד הבינוי והשיכון ולא במחוז צפון ומכאן בקשת העוררת. לא הוגשה התייחסות מטעם המשיב.

לנוכח האמור, ולאחר עיון בחומר החקירה שהוגש לעיוני, אני סבורה כי יש להיעתר לבקשת ההבהרה במובן זה שהמשיב יורחק ממשרדי משרד הבינוי והשיכון במחוז הרלבנטי שבו על פי החשד נעברו עבירות על ידי המשיב, הוא מחוז חיפה.

10. לנוכח כל האמור, הערר מתקבל באופן חלקי, באופן שהתנאים המגבילים של איסור עיסוק והרחקה ממשרדי רכבת ישראל יוארכו למשך 60 ימים נוספים. כמו כן, במהלך אותה תקופה, נאסר על המשיב להיכנס למשרדי עיריית טירת כרמל ומשרד הבינוי והשיכון במחוז חיפה ולעסוק בפרויקטים נשוא החקירה שמתנהלת כנגדו.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"א בתמוז תשפ"א, 1 יולי 2021, בהעדר הצדדים.

חתימה